

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

*ст. викл. Жукова Т. А., студент гр. Ф-31 Сергієнко Ю. В.
Сумський державний університет*

Рішення щодо націоналізації ПАТ «Приватбанк» було прийняте 18 грудня 2016 року. Це не стало несподіванкою для багатьох клієнтів та експертів банківського ринку, адже заздалегідь уже надходила інформація про фінансові негаразди банку.

Ще станом на 01.10.16р. ПАТ «Приватбанк» посідав провідні місця в банківській системі України за ключовими показниками діяльності: I місце за розміром активів (272 млрд грн.). Залучені кошти банку становили 242 млрд грн, у т.ч. кошти населення – 155 млрд грн, кошти юридичних осіб – 41 млрд грн, кошти НБУ (рефінансування) – 21 млрд грн. Власний капітал банку складав 30 млрд грн, у т.ч. статутний капітал – 21 млрд грн.^[1] Клієнтами банку були понад 20 млн фізичних осіб.

Основними причинами, які призвели до проблемного становища банку стали:

- залежність банку від афілійованих осіб та пов'язаних із власниками банку осіб. Така політика банку явно представляла загрозу фінансовій стійкості даної установи. Також проблемою було те, що надані банком кредити не були забезпечені адекватною заставою;
- перебільшена, непомірна залежність банку від коштів фізичних осіб через депозитку політику банку. Можуть виникати проблеми з ліквідністю, якщо фізичні особи отримують негативну інформацію про дану банківську установу, як наслідок, виведення коштів з банківської системи;
- кризова залежність банку від рефінансування НБУ. Кожен раз збільшується заборгованість банку перед регулятором;
- погані темпи рекапіталізації банку. Такі показники, як статутний капітал, власний капітал та показник відношення власного капіталу до активів ПАТ «Приватбанк» порівняно з відповідними показниками банківської системи України в цілому значно погіршувались.

На 01.12.16р. дефіцит капіталу ПАТ «Приватбанк» становив 148 млрд грн., що було виявлено у ході стрес-тестування^[2].

Аналізуючи дані причини фінансових проблем банку можна зробити висновок про те, що «Приватбанк» провадив надзвичайно ризикову депозитну та кредитну політику, за підсумком, опинився на межі банкрутства. Так як він виступає одним із системно важливих банків, то такий провал міг би викликати велику загрозу безпеці всієї банківської

системи в цілому. Націоналізація була одним-єдиним ходом, який дав можливість це оминати.

19 грудня 2016 року у ПАТ КБ «Приватбанк» введена тимчасова адміністрація, яка повинна була забезпечити плавний перехід банку до державної власності, після чого були зроблені наступні дії:

- збільшення статутного капіталу банку за рахунок емісії облігацій внутрішньої державної позики;
- додаткове рефінансування у розмірі 15 млрд грн.;
- 22.12.16р. прийнято Закон України щодо гарантування державою вкладів фізичних осіб, відповідно до якого держава зобов'язується забезпечити відшкодування фізичним особам-вкладникам державних банків тієї частини суми вкладу, яка перевищує граничний розмір відшкодування коштів закладами (200 тис. грн.);
- всі рахунки, платежі та інші операції юридичних осіб були заморожені та призупинені до того моменту, поки не почало свою роботу нове керівництво.

Наслідками націоналізації банку, загалом, є:

- стримання панічних чуток та боротьба з імпульсивною поведінкою на ринку, не допущення значної девальвації гривні;
- відповідні зміни щодо даної установи (ПАТ «Приватбанк») не призвели до зменшення депозитів в цілому по банківській системі;
- також, не сталося відчутного сплеску інфляції, через швидке зняття коштів з рахунків банку.

Проте, у перспективі, можливий ріст інфляції та девальвація гривні, через збільшення грошової маси. Також, в разі погіршення фінансового стану банку відбудеться зростання витрат держави на докапіталізацію, як результат, дефіцит бюджету.

Отже, націоналізація ПАТ «Приватбанк» була послідовним кроком у проведенні примусової санації банківської системи України, яка супроводжується важкими соціально-економічними наслідками.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Показники фінансової звітності банків України станом на 01.10.2016р. / Офіційний сайт НБУ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.

2. Гонтарева: В ПриватБанке недостаток капитала / Корреспондент.biz, 19/12/16 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://korrespondent.net/business/financial/3788822-hontareva-v-pryvatbanke-nedostatok-kapytala>